

اللهم

این اثر ترجمه‌ای است از:

The Monarchy of Fear

A philosopher looks at our political crisis

Martha C. Nussbaum

Simon & Schuster, 2018

سرشناسه: نوس بام، مارتا کریون، ۱۹۴۷-م.

Nussbaum, Martha Craven

عنوان و نام پدیدآور: سلطنت ترس: نگاه یک فیلسوف به بحران سیاسی کنونی مان / مارتا ناسی، نوسبام؛ ترجمه حامد قدیری؛ ویراستار فرشته هدایتی.

مشخصات نشر: تهران: ترجمان علوم انسانی، ۱۳۹۸.

مشخصات ظاهری: ۳۲۸ ص: ۵/۱۴×۵/۲۱؛ س.م.

فروست: ترجمان علوم انسانی.

شابک: ۷-۷۰-۷۵-۸۰۹۱-۶۰۰-۹۷۸

وضعیت فهرست نویسی: فیبا

یادداشت: عنوان اصلی: The Monarchy of Fear: A Philosopher Looks at our Political Crisis, 2018.

our Political Crisis, 2018.

عنوان دیگر: نگاه یک فیلسوف به بحران سیاسی کنونی مان.

شناسه افزوده: قدیری، حامد، ۱۳۶۷-، مترجم

شناسه افزوده: Ghadiri, Hamed

رده بندی کنگره: ۱۷۲۶J۴

رده بندی دیویی: ۳۰۶ / ۲۰۹۷۳

شماره کتابشناسی ملی: ۵۹۴۵۰۹۴

سلطنت ترس

نگاه یک فیلسوف به بحران سیاسی کنونی مان

مارتا سی. نوسبام

ترجمه حامد قدیری

سلطنت ترس

نگاه یک فیلسوف به بحران سیاسی کنونی مان

نویسنده: مارتاسی. نوسبام

مترجم: حامد قدیری

ناشر: ترجمان علوم انسانی

ویراستار: فرشته هدایتی

طراح جلد: محمد جهانی مقدم

صفحه آرا: معصومه کریمی

چاپ: زیتون

نوبت چاپ: اول، ۱۳۹۸

شمارگان: ۵۰۰ نسخه

پست الکترونیکی: publication@tarjomaan.com

tarjoman.nashr@gmail.com

www.tarjomaan.shop

فروشگاه اینترنتی:

حقوق چاپ و نشر در قالب‌های کاغذی،
الکترونیکی و صوتی انحصاراً برای انتشارات
ترجمان علوم انسانی محفوظ است.

| درباره نویسنده

مارتا سی. نوسبام استاد حقوق و اخلاق در گروه فلسفه و نیز دانشکده حقوق دانشگاه شیکاگوست. او سخنران سال ۲۰۱۷ در موقوفه ملی انسانیات ایالات متحده بود و جایزه هنر و فلسفه کیوتو ۲۰۱۶، معتبرترین جایزه در حوزه‌های فاقد جایزه نوبل، و همچنین جایزه دان ام. راندل ۲۰۱۸ را به پاس دستاورد هایش در انسانیات (Humanities) دریافت کرده است. او بیش از ۲۲ کتاب را به رشته تحریر در آورده که برخی از آن‌ها عبارت‌اند از: طغیان اندیشه: دکاوت احساسات؛ خشم و بخشش: کین توزی، سخاوت، عدالت؛ نه در سودای سود: چرادمکراسی به انسانیات نیاز دارد.

به سول لومور

فهرست <

- ۱۳ مقدمه مترجم
- ۱۷ تشکر و قدردانی
- ۱۹ پیشگفتار
- ۳۳ [۱] مقدمه
- ۵۱ [۲] ترس؛ اولین و قدرتمندترین
- ۵۷ تعریف ترس
- ۶۲ سیاست ترس
- ۶۵ دغدغه، تعامل، بازی
- ۷۳ محیط تسهیل‌کننده، بخش اول
- ۷۵ مرگ وارد ذهن می‌شود
- ۸۰ رتوریک ترس و خطای دمکراتیک
- ۸۴ قوانین ترس: گمانه‌زنی‌ها و سوگیری‌ها
- ۸۸ ترس از مسلمانان: رتوریک و گمانه‌زنی‌ها، حکایت دورئیس جمهور
- ۹۸ محیط تسهیل‌کننده، بخش دوم
- ۱۰۱ [۳] خشم، فرزند ترس
- ۱۰۹ ریشه‌های خشم: غضب، حس بی‌انصافی
- ۱۱۱ تعریف خشم
- ۱۲۰ سه خطا در خشم
- ۱۲۱ خطای چهارم در خشم: عجز و «جهان منصف»
- ۱۲۴ خشم، فرزند ترس
- ۲۱۷ اعتراض بدون تلافی جویی
- ۱۳۵ [۴] انزجار برآمده از ترس: سیاست طرد

- ۱۳۹ انزجار اولیه و آسیب پذیری
- ۱۴۶ انزجار برون افکن و انقیاد گروهی
- ۱۵۵ انزجار و آنچه از آن می‌ترسیم
- ۱۶۶ چرا انزجار در وضع کنونی؟
- ۱۷۱ [۵] امپراتوری حسد
- ۱۷۳ تعریف حسادت
- ۱۷۸ ریشه‌های حسادت در ترس
- ۱۸۴ حسد در میدان عمل: دبیرستان
- ۱۹۰ حسد و دمکراسی: همیلتون و بُر
- ۱۹۷ حسد در موقعیت کنونی سیاسی مان
- ۲۰۰ به سوی سیاست عاری از حسد
- ۲۰۵ [۶] ملغمه‌ای مسموم: جنسیت‌زدگی و زن‌ستیزی
- ۲۱۲ جنسیت‌زدگی و «زن‌ستیزی»
- ۲۲۳ ترس-سرزنش
- ۲۲۹ ترس-حسد
- ۲۳۶ ترس-انزجار
- ۲۴۱ [۷] امید، محبت، بینش
- ۲۴۶ تعریف امید
- ۲۵۲ امید به مثابه «اصل عملی»
- ۲۵۵ امید، نقطهٔ مقابل ترس
- ۲۵۷ بستگان امید: ایمان و عشق
- ۲۶۶ اعمال امید: هنر
- ۲۷۲ اعمال امید: روح سقراط
- ۲۷۸ اعمال امید: دین و مذهب
- ۲۸۰ اعمال امید: جنبش‌های اعتراضی
- ۲۸۲ اعمال امید: شرح و نظریاتی دربارهٔ عدالت
- ۲۸۴ قابلیت‌های محوری
- ۲۸۸ ضرورت خدمت ملی

چرا رنجِ امید را به جان بخریم؟ ۲۹۰

پی‌نوشت‌ها ۲۹۳

واژه‌نامه ۳۱۷

نمایه ۳۲۳

مقدمه مترجم

مارتا نوسبام فیلسوف شناخته شده‌ای است که در آکادمی فلسفه ارج و قربی دارد اما از معدود فلاسفه‌ای است که در ساحل سلامت هیئت علمی (و بی‌خبری از عالم) آرام نگرفته است. نوسبام از فضای بسته و تکنیسین‌گونه فلسفه معاصر فراتر رفته و به مسائل اساسی‌تر فلسفه می‌اندیشد و، مهم‌تر از آن، دغدغه ترویج اندیشه فلسفی در میان عامه مردم را دارد.

کتاب حاضر ماحصل یکی از همین تلاش‌ها و تأمل‌های اوست، تأملی فلسفی در باب وضعیت افسارگسیخته‌ای که جامعه آمریکا با آن سروکله می‌زند. نمود متأخر این وضعیت (دست‌کم در زمان نشر و ترجمه این کتاب) ظهور دونالد ترامپ سرمایه‌دار در قامت رئیس‌جمهور آمریکا است. در اینجا نوسبام معتقد است که «ترس» کلید تبیین وضعیت فعلی این جامعه است؛ ترس است که منجر به «دیگری‌سازی» شده و، در مجموع، به انشقاق اجتماعی ختم شده است. پس اگر داعیه حل انشقاق اجتماعی را داریم باید به «ترس» بپردازیم و، با التفات به ویژگی‌ها و دسته‌بندی‌های آن، راهی برای حل معضلات فعلی پیدا کنیم.

با این اوصاف، ممکن است کسی توریست وار با این کتاب روبه‌رو شود و آن را صرفاً شرحی از وضعیت آمریکا - «جایی در آن سوی کره زمین» - بینگارد و چه بسا در دلش از خدا تشکر کند که فرسنگ‌ها با بلبشوی آمریکا فاصله دارد.

چنین کسی احتمالاً آمریکا (به شکل خاص) و غرب (به شکل عام) را جایی غیر از موقعیت فعلی ما می‌انگارد و گمان می‌کند از بیرون به بحران‌های آن‌ها، که غالباً بحران‌های عصر مدرن‌اند، می‌نگرد، که البته دیدگاه خامی است.

ما آن چنان با عصر مدرن درآمیخته‌ایم که بحران‌های «آن‌ها» دیگر همان بحران‌های «ما» است. بدین ترتیب، هر چیزی که به بحران‌های «آن‌ها» بپردازد با اندکی تفاوت دربارهٔ بحران‌های خود «ما» هم خواهد بود. به همین خاطر است که نباید این اثر نوسبام را صرفاً تأملی در باب وضعیت آمریکا بدانیم و مثل توریست‌ها با آن مواجه شویم. همان اضطراب‌ها و همان استرس‌ها و همان خشم‌ها و صد البته همان ترس‌هایی که نوسبام به آن‌ها اشاره کرده در وضعیت فعلی ما هم رسوخ کرده و منجر به «دیگری‌سازی»‌ها و «انشقاق‌های اجتماعی» متعددی شده است. بنابراین، شاید باید شروع و توصیفات نوسبام را شرح احتمالی وضعیت فعلی خودمان و راه‌حل‌های او را هم راه‌حل‌های احتمالی بحران‌های خودمان بدانیم.

البته دو قید «احتمالی» در جملات بالا را باید جدی بگیریم. خواهی نخواهی نوسبام از بستری در ساحت اندیشه برمی‌آید که ممکن است موافقان و مخالفانی داشته باشد. مثلاً شاید نگاه‌های وقاد و نقادی باشند که بتوانند در تحلیل‌ها و راه‌حل‌های نوسبام ان‌قُلت بیآورند و نشان بدهند که خود آن‌ها زایندهٔ بحران‌های تازه‌ای‌اند.

باین حال، شأن کتاب نوسبام - فارغ از اینکه چنین نقدهایی به آن وارد باشد یا نباشد - شأنی مهم و کتمان‌ناپذیر است. شأن سلطنت ترس این است که می‌تواند چونان سرمشقی برای نحوهٔ تأمل در باب مشکلات جاری باشد و نشانمان دهد که چگونه می‌توانیم با مذاقه و دغدغه به سراغ معضلاتمان برویم و ریشه‌های آن‌ها را در عمق هزارتوی جامعه بیابیم. شاید همین بتواند توجیهی معقول و مناسب برای ترجمه و نشر این کتاب در جامعهٔ ایرانی باشد.

ترجمه و نشر این کتاب به لطف هم‌فکری‌ها و مساعدت‌های اولیای انتشارات ترجمان علوم انسانی میسر شده است. همین‌جا از آن‌ها بابت اعتمادی که به من و ترجمه من داشته‌اند تشکر می‌کنم و امیدوارم کیفیت ترجمه آن چنان باشد که از تلخی خطاهای ترجمه در مذاق خوانندگان و اهالی فن بکاهد.

حامد قدیری

مرداد ۹۸

تشکر و قدردانی

ابتدا باید از همکارانم در دانشکده حقوق دانشگاه شیکاگو تشکر کنم که سخاوتمندانه بخش‌هایی از نسخه اولیه این کتاب را در قالب یک کارگاه مخصوص اعضای هیئت علمی مطالعه کردند و نظرات چالش‌برانگیزی مطرح کردند. غیر از سول لومور که این کتاب را به او تقدیم کرده‌ام، می‌توانم از داگلاس بئرد، لاتویا بالدوین کلارک، نیکولاس دلون، دامیکا دارماپالا، جاستین درایور، تام گینزبرگ، تاد هندرسون، عزیز حق، آلیسون لاکروئا، برایان لایتر، ریچارد مک‌آدامز، دیوید وایسباخ و لورا وینریب نام ببرم. من از مباحثاتم با همکارم ویل بائوده درباره حسد و «همیلتون» بهره بسیاری برده‌ام (چند روز پیش از آن کارگاه یادشده اولین فرزند ویل به دنیا آمده بود و به همین خاطر نتوانست در این کارگاه شرکت کند. وگرنه مطمئناً نام او هم در فهرست بالا می‌بود). در حال حاضر من سه دستیار پژوهش دارم که همه آن‌ها فارغ‌التحصیلان گروه فلسفه‌اند (و یکی‌شان همین حالا دانشجوی حقوق هم هست). هر سه این‌ها نظرات بسیار مفید و کارآمدی ارائه می‌کردند: مولی براون، امیلی دوپیری و ناتانیل لپشیتز. سابقاً هم دو دستیار پژوهشی از دانشکده حقوق به نام‌های اسکات هنی و سوفیا شلوتن داشته‌ام. علاوه بر این‌ها باید از دانشجویانم در کلاس‌های درسی‌ام در سال‌های متمادی تشکر کنم، به‌ویژه کلاس احساسات، عقل و حقوق که در آن درباره احساسات و عواطفی که اینجا درباره‌شان بحث کرده‌ام کُلی بحث و مناظره داغ داشتیم.

همچنین کلاس فلسفه فمینیست که، طبق رویه، تفسیر خودم از امیلی روسو را طرح می‌کنم اما امسال بخش‌هایی از ایده‌های مربوط به فصل زن‌ستیزی را هم در آن مطرح کردم. من فصل مربوط به حسد را که در واقع اولین فصلی بود که نسخه پیش‌نویسش آماده شده بود در یک کارگاه فلسفی در دانشگاه براون ارائه کردم و نظرات مفیدی از جانب دیوید استولوند، شارون کراوس و چارلز لارمور دریافت کردم. فصل سوم قرابت زیادی به سخنرانی جفرسون من در ماه مه سال ۲۰۱۷ در موقوفه ملی انسانیات دارد. من قدردان این موقوفه و نیز ویلیام آدامز، رئیس بعدی این موقوفه، بابت گفت‌وگوهای چالش‌برانگیز آنجا هستم (هرچند که متأسفانه، با توجه به قواعد و محدودیت‌های زمانی مرکز کندهی، بعد از پایان سخنرانی امکان سؤال و جواب وجود نداشت). غیر از برخی از همکارانی که پیش‌تر از آن‌ها نام بردم، روکانا و چارلز نوسبام هم پیش‌نویس این سخنرانی را خواندند و نظراتشان را گفتند.

ناتانیل لومور در خیلی از بحث‌های خوبی که درباره ترس، خشم و حسادت داشتیم مصاحبی تماماً جدی و مصمم بود. الیوت لومور برنامه‌ای ترتیب داد تا در اتحادیه بیبل درباب خشم و سرزنش بحث کنم. در آنجا با جمعی از افراد مواجه شدم که دیدگاه‌های نیک سیاسی و متفاوت داشتند و می‌توانستند خارخار ذهنی به سر من بیندازند. دخترم ریچل نوسبام و یچرت با همان بذله‌گویی و مهربانی‌اش با من درباره وضعیت ملی مان بحث می‌کرد و همسرش گرد و یچرت هم دیدگاه‌های مهاجری را پیش روی من می‌گذاشت که با عشق و صدا البته هزاران معضل و مسئله به دامان ایالات متحده آمده است.

مسیر نگارش این کتاب از وبلاگ مذهبی/فرهنگی اسکات استیونز آغاز شد. او بذر اندیشه‌های من در همان زمانی که هنوز در ژاپن بودم را در وبلاگش منتشر کرد. مدیر برنامه‌هایم سیدل کرامر هم در مسیر انتشار این کتاب به هزاران شکل مختلف به من کمک کرد. همچنین یان کارپ هم ویراستاری به‌غایت بصیر و مسئول بود.

پیشگفتار

شب انتخابات سال ۲۰۱۶ برای من روز تابان بود. آن روز پس، از آنکه همکارانم در وطن مرا به گرمی بدرقه کرده بودند، تازه به کیوتو رسیده بودم تا در یک مراسم اهدای جایزه شرکت کنم. آن موقع به شدت نگران دودستگی عمیق میان رأی دهندگان بودم اما هنوز ته دل اطمینان داشتم که هرچند برای هم بسته کردن آمریکایی ها کلی کار دشوار پیش روست اما بالاخره توسل به ترس و خشم شکست خواهد خورد. میزبانان ژاپنی من مدام به اتاقم در هتل می آمدند و برنامه بخش های مختلف مراسم را توضیح می دادند. در حاشیه این گفت و گوها، اما در کانون توجه من، مدام اخبار انتخابات می آمد. در ابتدا، این اخبار لحظه به لحظه زنگ خطرها را برای من به صدا درمی آوردند و، در نهایت، ترسی عمیق و غم بار نسبت به کشور و مردم و نهادهایش در وجود من برمی انگیختند. البته حواسم بود که چنین ترسی نه متعادل است و نه منصفانه. به همین خاطر، خود من بخشی از همان معضلی بودم که دل نگرانم بودم.

من در کیوتو بودم تا پذیرای جایزه ای باشم که بانی اش یک دانشمند، تاجر و خیر - و البته یک راهب ذن بودایی - اهل ژاپن بود. این جایزه در مقام تقدیر از کسانی بود که «سهم مهم و معتنا بهی در بهبود علمی، فرهنگی و معنوی بشریت داشته اند». البته واقعاً مسرور بودم از اینکه دکتر کازوئو ایناموری^۱ فلسفه را یکی از

1. Kazuo Inamori

رشته‌هایی می‌داند که می‌تواند نقش مهمی در این عرصه داشته باشد، اما احساس می‌کردم که این جایزه، بیش از آنکه تمجید و تکریم باشد، چالش تازه‌ای برای من به حساب می‌آید. بدین ترتیب، در آنجا مدام فکر و ذکر م این بود که، در این لحظه اضطراب آور در تاریخ آمریکا، چطور می‌توانم از پس این وظیفه سنگین بربیایم.

در فاصله‌ای که کم‌کم نتایج نهایی انتخابات معلوم می‌شد، مجبور بودم از اتاق بیرون بروم و در دفتر بنیاد ایناموری اولین ملاقات رسمی‌ام را با دو تقدیرشونده دیگر (که هر دو دانشمند بودند) انجام دهم. برای این دیدار، لباس شادی پوشیدم و موهایم را مرتب کردم و با روی گشاده و ابراز مسرت با آن‌ها احوال‌پرسی کردم. اولین میهمانی رسمی شام شاق و متکلفانه بود. خوش‌وبش‌های رسمی با غریبه‌ها به وساطت مترجم‌ها آن قدرها جذاب نبود که بتواند ذهن مرا از اتفاقات و اخبار دور کند. در آن موقعیت، نیاز داشتم که دوستانم را در آغوش بگیرم اما فرسنگ‌ها فاصله بینمان افتاده بود. ایمیل خوب است اما نمی‌تواند، مثل یک آغوش گرم، آرامش و تسلائی خاطر بدهد.

آن شب، نگرانی سیاسی و پرواززدگی^۱ دست‌به‌دست هم داده بودند و خواب را از چشمانم گرفته بودند و به فکر و خیال افتاده بودم. حوالی نیمه‌شب به این نتیجه رسیدم که کار سابق من بر روی احساسات و عواطف به عمق کافی و وافی نرسیده است. من وقتی ترس خودم را بررسی می‌کردم، کم‌کم برایم عیان می‌شد که مسئله اصلی همین ترس است، ترسی گنگ و مُلَوَن که جامعه ایالات متحده از آن رنج می‌برد. در نتیجه این فکر و خیال‌ها، ایده‌هایی موقتی اما امیدبخش به سرم زد، ایده‌هایی درباره این‌که ترس چگونه با سایر احساسات و عواطف مثل خشم، تنفر و حسادت پیوند می‌خورد و آن‌ها را آلوده می‌کند. من شب‌ها خوب و راحت می‌خوابم و به ندرت نیمه‌شب‌ها کار می‌کنم. بهترین ایده‌هایم هم

۱. jet lag، به هم‌ریختن ساعت بیولوژیک بدن به سبب پروازهای طولانی میان فواصل زیاد [مترجم].